

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Michaely Kroupové „Gender a pracovní síla ve výrobních podnicích na Chomutovsku“.

Autorka zaměřila svoji práci na popis, analýzu a kritické zhodnocení poznatků shromážděných k tématu vztahu genderu a pracovní síly, konkrétně k tématu nerovností v pracovním postavení (a odměňování) mužů a žen. Téma je v empirické části pojednáno na základě zevrubného zkoumání údajů pocházejících z několika podniků na Chomutovsku. To umožňuje jít autorce do hloubky (na rozdíl od situace, kdy by například využívala data oficiální statistiky popisující vývoj v celé české ekonomice) a detailně popsat uspořádání v rámci přirozeně existujících ekonomických jednotek, byť samozřejmě za cenu omezené reprezentativnosti.

Jako základní metodu si autorka zvolila analýzu archivních dokumentů. Za pomoci této metodologie se pokouší popsat, jak se měnilo zastoupení a odměňování mužů a žen nejen ve zkoumaných podnicích celkově, ale také na jednotlivých úrovních podnikové hierarchie. Popis je veden srozumitelně formulovanými výzkumnými otázkami a hypotézami. Analýza je přesvědčivá a její prezentace v textu diplomové napovídá, že je se za ní skrývá velké množství práce. Za zajímavou (i když v kontextu historické sociologie neobvyklou) považují i kapitolu „vlastní doporučení“, kde autorka navrhuje postup hodnocení pracovních pozic.

K textu mám ale i jednu zásadní kritickou připomínku. Zejména v teoretické části je na některých místech obtížně srozumitelné, co chtěla vlastně autorka vyjádřit. Nevím jaká je příčina, může to být jen důsledek nedostatku času, ale je to rozhodně škoda – viz například název kapitoly 1 „počátky postavení žen obecně v 19. století“.

Na jiném místě jsou údaje prezentovány způsobem, který může být pro čtenáře zavádějící – například na straně 17 práce je citována Deklarace práv žen a občanek („*Žena se narodila svobodná.....*“), ale z předcházejícího textu autorky jako by vyplývalo že jde o součást doplněného textu Deklarace práv člověka a občana. Na straně 9 autorka práce uvádí, že 40. až 60. léta minulého století představují počátek emancipace žen v Československu, s čímž by se dalo polemizovat a koneckonců s tím polemizuje i diplomantka, když zmiňuje počátky ženského hnutí u nás v 19. století nebo volební právo pro ženy vybojované už v první polovině 20. století.

Větší pozornost bylo podle mého názoru potřeba věnovat využití literatury z období před rokem 89. Problém není se statistickými údaji, ale například převzít bez dalšího citaci „při posuzování vývoje ve výrobě Válcoven trub **je nutno zvláště vysoko hodnotit skutečnost** [zvýraznění MV], že v roce 1958 bylo dosaženo téměř čtyřnásobné výroby z roku 1947 s počtem dělníků jen asi o jednu třetinu vyšším. [Prošek, Kořínek, Engel 1959: 89]“ (strana 49) se mi nezdá vhodné.

Z hlediska formálních požadavků (citace, člení textu) je práce v pořádku.

Doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou velmi dobře

V Praze 1. 6. 2016

Martin Vávra